

Seznam příloh

Příloha č. 1: Orientační scénář polostrukturovaných rozhovorů s pracovníky ministerstev

Příloha č. 2: Seznam profesí, u kterých byl v Polsku zrušen testu trhu práce (tabulka)

Příloha č. 3: Záznam polostrukturovaného rozhovoru s majitelem firmy

Příloha č. 4: Specifikace programu „Kvalifikovaný zaměstnanec“

Příloha č. 5: Specifikace programu „Vysoce kvalifikovaný zaměstnanec“

Příloha č. 6: Specifikace programu „Klíčový a vědecký personál“

Příloha č. 7: Kvóty pro žádosti o zaměstnaneckou kartu dle nařízení vlády č. 220/2019 Sb., ze dne 26. srpna 2019 (obrázek)

Příloha č. 8: Seznam tabulek a grafů

Příloha č. 1: Orientační scénář polostrukturovaných rozhovorů s pracovníky ministerstev

Ministerstvo průmyslu a obchodu – respondent R1

Otázka č. 1: Existují v současné době v ČR nějaké projekty nebo programy regulující trh práce pro občany ze zemí mimo EU/EHP a Švýcarsko?

Otázka č. 2: Můžete mi blíže popsat důvody, proč byly tyto programy spuštěny?

Otázka č. 3: Odkdy jsou tyto programy dostupné?

Otázka č. 4: Jsou nějaké zásadní rozdíly v přístupu k cizím pracovníkům v jednotlivých programech?

Otázka č. 5: Jak tyto programy fungovaly/fungují v době pandemie SARS-Cov2?

Otázka č. 6: Jakým způsobem jsou pro jednotlivé programy stanovené kvóty?

Otázka č. 7: Existují statistiky týkající se těchto programů?

Otázka č. 8: Jak MPO vnímá úspěšnost a popularitu těchto programů?

Ministerstvo práce a sociálních věcí – respondent R2

Otázka č. 1: Má ČR nějaký strategický dokument definující přístup státu k regulacím trhu práce a ekonomické migraci?

Otázka č. 2: Provedla ČR v minulosti nějakou analýzu týkající se dlouhodobých potřeb trhu práce s nějakou mezinárodní institucí, např. ICMPD?

Otázka č. 3: Má ČR nástroj, který zabrání legální zaměstnání cizince na pracovním místě, o které by mohl mít zájem český občan?

Otázka č. 4: Hodnotilo MPSV význam testu trhu práce?

Otázka č. 5: Jsou dostupné statistiky týkající se např. podílu na HDP z práce cizinců, kolik cizinců pracuje a kolik podniká, průměrný čas potřebný k získání pracovního povolení atd.?

Otázka č. 6: Jsou v ČR k dispozici nějaké státem organizované integrační kurzy pro cizince?

Ministerstvo vnitra – respondent R3

Otázka č. 1: Jak stát přistupuje k migrantům, kteří neprocházejí přes programy?

Otázka č. 2: Existuje nějaký bezpečnostní screening a vyhodnocení rizik u jednotlivců nebo skupin cizinců (státy, ze kterých pocházejí)?

Otázka č. 3: Jsou dostupné statistiky týkající se např. počtu zamítnutých žádostí o pracovní povolení z důvodu bezpečnostního rizika?

Otázka č. 4: Jakým způsobem (jestli vůbec), v rámci schvalování pracovního povolení cizincům, spolupracuje ČR s jinými státy nebo mezinárodními organizacemi?

Příloha č. 2: Seznam profesí, u kterých byl v Polsku zrušen testu trhu práce

Číselný symbol klasifikace profesí a specializací	Název profese a specializace nebo základní skupiny	
	Polský název	Český překlad
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	Průmysloví a výrobní inženýři
214912	Inżynier technologii betonów	Inženýr technologie betonu
214916	Inżynier technologii szkła	Inženýr technologie skla
2151	Inżynierowie elektrycy	Inženýr elektrotechnologie
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	Odborní lékaři (se specializací 2. stupně nebo titulem specialista)
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	Sestry bez specializace nebo v procesu specializace
2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	Sestry s titulem specialista
2511	Analitycy systemów komputerowych	Analytici počítačových systémů
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	Specialisté na vývoj IT systémů
2513	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediów	Návrháři webových aplikací a multimédií
2514	Programiści aplikacji	Vývojáři aplikací
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	Analytici a programátoři počítačových systémů nezařazení jinde
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	Návrháři a správci databází
2522	Administratorzy systemów komputerowych	Správci počítačového systému
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	Specialisté na počítačové síť
2529	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	Specialisté na databáze a počítačové síť nezařazení jinde
3112	Technicy budownictwa	Stavební technici
3113	Technicy elektrycy	Technici elektrikáři
3114	Technicy elektronicy i pokrewni	Technici elektroniky a příbuzní
341201	Asystent osoby niepełnosprawnej	Asistent zdravotně postižené osoby
341202	Opiekun osoby starszej	Pečovatel o starší osobu
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	Pečovatel v domově sociální péče
7112	Murarze i pokrewni	Zedníci a příbuzní
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	Betonáři a související

7115	Cieśle i stolarze budowlani	Tesaři a stolaři
7116	Robotnicy budowy dróg	Silniční stavební dělníci
7121	Dekarze	Pokryvači
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	Podlaháři a obkladači
7123	Tynkarze i pokrewni	Štukatéři a související
7124	Monterzy izolacji	Montéři izolací
7131	Malarze budowlani i pokrewni	Stavební a související malíři
7212	Spawacze i pokrewni	Svářeči a příbuzní
7222	Ślusarze i pokrewni	Zámečnictví a související
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	Stavební elektrikáři a související
833101	Kierowca autobusu	Řidiči autobusů
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	Řidiči nákladních vozidel
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	Operátoři zemních prací a souvisejících zařízení
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	Strojvedoucí a obsluha strojů a zdvihacích zařízení a souvisejících zařízení

Příloha č. 3: Záznam polostrukturovaného rozhovoru s majitelem firmy

Otázka č. 1: Zaměstnává vaše firma pouze české občany nebo také pracovníky z ciziny?

Odpověď č. 1: Zaměstnáváme jak české občany, tak cizí státní příslušníky.

Otázka č. 2: Můžete alespoň v % uvést poměr mezi českými a zahraničními pracovníky?

Odpověď č. 2: Poměrově je to zhruba 30 % českých a 70 % cizích pracovníků. Češi působí většinou na řídicích pozicích (stavbyvedoucí, stavební dohled, směnoví mistři).

Otázka č. 3: Můžete uvést z jakých zemí pocházejí pracovníci z ciziny?

Odpověď č. 3: Většinou se jedná o občany Ukrajiny a Běloruska, máme také 5 Poláků.

Otázka č. 4: Můžete uvést počet všech Vašich zaměstnanců?

Odpověď č. 4: V současné době máme zhruba 90 pracovníků.

Otázka č. 5: Mají všichni zaměstnanci z ciziny pracovní povolení?

Odpověď č. 5: Ano, všichni naši dočasní i kmenoví zaměstnanci mají pracovní povolení a pracovní smlouvu. Jsme firma s dlouhou tradicí a spolupracujeme s renomovanými českými stavebními firmami a developery. Nemůžeme si dovolit nějaký problém na staveništi. Tím, jak dlouho jsme na trhu, jsme si vypracovali systém, který nám pomáhá zajistit si dostatečný počet pracovníků v danou dobu. Je to pro nás jednodušší i proto, že máme zakázky nasmlouvané s předstihem, někdy i 6-8 měsíců dopředu.

Otázka č. 6: Co znamená formulace „dočasní“ zaměstnanci?

Odpověď č. 6: Velikost našeho týmu závisí od ročního období a také od zakázek, které máme nasmlouvané. Na HPP máme 25 zaměstnanců, ostatní jsou „dočasní“.

Otázka č. 7: Uvedl jste, že většina Vašich zahraničních pracovníků pochází z Ukrajiny a Běloruska. Setkal jste se s nějakými problémy během procesu získání pracovního povolení pro tyto pracovníky?

Odpověď č. 7: Naše firma působí od roku 1999 a zhruba od roku 2015 zaměstnáváme pracovníky z Ukrajiny. Dříve to byl opravdu velký problém, na pracovní povolení se čekalo i déle než rok. Později byl zaveden nějaký program (*Program Ukrajina, pozn. autora*) a čas potřebný na vyřízení povolení se zkrátil na 6 měsíců. Dnes je situace velice obtížná, z důvodu Covidu nám několik pracovníků odjelo na Ukrajinu a teď čekáme, než se vrátí. Také víme, že je nový program (*Program nízkokvalifikovaný a kvalifikovaný zaměstnanec – pozn. autor*), ale momentálně je z důvodu Covidu pozastavený. Čas potřebný k vyřízení pracovního povolení se zkrátil na 2-3 měsíce, ale to pro nás není řešení. V současné době si nemůžeme dovolit čekat tak dlouho na pracovníka.

Otázka č. 8: Jak řešíte situace, kdy v krátké době potřebujete nové pracovníky?

Odpověď č. 8: V případě opravdu náhlé potřeby máme spřátelené firmy, od kterých si krátkodobě můžeme pracovníky půjčit, ale to jen výjimečně. Před Covidem jsme čerpali z možností, které nabízely polské specializované firmy. Aktuálně to možné není, ale po Covidu se k této možnosti určitě vrátíme.

Otázka č. 9: O jakou možnost se jedná?

Odpověď č. 9: Toto téma nechci moc rozebírat, určitě si k tomu informace najdete, ale jsou (před Covidem byli) k dispozici Ukrajinci nebo Bělorusové, kteří měli polské pracovní povolení a přijíždějí do práce do Čech. Pracují na stavbách, ve fabrikách atd. Celý proces je legální a řízen polskými firmami.

Otázka č. 10: Chápu správně, že jste schopni najmout si pracovníky z ciziny, kteří mají pracovní povolení v Polsku a můžou v ČR vykonávat práci bez českého pracovního povolení?

Odpověď č. 10: Ano, objednáme si potřebný počet pracovníků a zaplatíme. Polská firma zajistí vše potřebné včetně transportu a ubytování. Takových nabídek je dnes na internetu nespočet. My nemusíme čekat na to, až pracovník získá české pracovní povolení. Navíc, pokud už dané pracovníky nepotřebujeme, nahlásíme to polské firmě a ta opět vše zajistí.

Příloha č. 4: Specifikace programu „Kvalifikovaný zaměstnanec“

Program nahradil projekty „Režim Ukrajina“, „Režim ostatní státy“ a „Režim zemědělec“. Program se vztahuje na zaměstnance z Ukrajiny, Mongolska, Srbska, Filipín, Indie, Běloruska, Moldavska, Černé Hory a Kazachstánu.

Program je určený:

- Na straně zaměstnanců pro nově najaté zahraniční pracovníky, kteří dle platného znění aktualizované Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO vykonávají činnost v hlavních třídách 4–8 v oblasti výroby, služeb nebo ve veřejném sektoru;
- Na straně zaměstnavatelů pro subjekty, působící alespoň 2 roky v ČR, s vypořádanými závazky vůči státu (platba zdravotního a sociálního pojištění, daně), zaměstnávající alespoň 6 zaměstnanců.

Účastníkům, kteří budou do programu zařazeni, je garantována možnost podání žádosti o zaměstnaneckou kartu na zastupitelském úřadu ČR v zahraničí.

Do programu může být zařazen občan třetího státu, jenž bude na území ČR vykonávat práci na pozici, která je dle platného znění aktualizované klasifikace zaměstnání CZ-ISCO zařazena do hlavní třídy:

- 4 Úředníci
- 5 Pracovníci ve službách a prodeji
- 6 Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství
- 7 Řemeslníci a opraváři
- 8 Obsluha strojů a zařízení, montéři

Příloha č. 5: Specifikace programu „Vysoce kvalifikovaný zaměstnanec“

Program nahradil projekty „Projekt Ukrajina“ a „Projekt Indie“. Program není teritoriálně omezen a vztahuje se na zaměstnance ze všech třetích zemí. V případě žádostí o zaměstnaneckou kartu je u vybraných zemí nařízením vlády č. 220/2019 stanovena kvóta.

Program je určen:

- Na straně zaměstnanců pro nově najaté zaměstnance, kteří dle platného znění aktualizované Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO vykonávají činnost v hlavních třídách 1–3 v oblasti výroby, služeb nebo ve veřejném sektoru;
- Na straně zaměstnavatelů pro subjekty, působící alespoň 2 roky v ČR, s vypořádanými závazky vůči státu (platba zdravotního a sociálního pojištění, daně), které zaměstnaly či zaměstnávaly alespoň 3 osoby v období 2 let před podáním žádosti.

Účastníkům, kteří budou do programu zařazeni, je garantováno:

- Možnost podání žádosti o pobytové oprávnění na zastupitelském úřadu ČR v zahraničí, a to i s jejich nejbližšími rodinnými příslušníky;
- Možnost zjednodušit administrativu spojenou s podáním žádosti o pobytové oprávnění.

Do programu může být zařazen občan třetího státu jenž bude na území ČR vykonávat práci na pozici, která je dle platného znění aktualizované Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO zaražena do hlavní třídy:

- 1 Zákonodárci a řídicí pracovníci
- 2 Specialisté
- 3 Techničtí a odborní pracovníci

Dále:

- Zahraniční pracovníci vnitropodnikově převedení nebo vyslaní do ČR, aby zde působili na pozicích manažerů nebo specialistů zaražených do hlavních tříd klasifikace CZ-ISCO.

- Nejbližší rodinní příslušníci těchto zahraničních zaměstnanců, tj. manžel/ka a nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě cizince nebo jeho manžela/ky.

Příloha č. 6: Specifikace programu „Klíčový a vědecký personál“

Program nahradil projekty zacílené na zahraniční investory již působící na území ČR („Fast Track“) a pro nově vzniklé investory („Welcome Package“). Program není teritoriálně omezen a vztahuje se na zaměstnance ze všech třetích zemí. V případě žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání a žádostí o zaměstnaneckou kartu je u vybraných zemí nařízením vlády č. 220/2019 stanovena kvóta.

Program je určený:

- Na straně zaměstnanců pro vnitropodnikově převedené specialisty, manažery a pracovníky v pozici statutární orgánů a pro nově najaté zaměstnance, kteří dle platného znění aktualizované Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO vykonávají činnost v hlavních třídách 1–3 v oblasti výroby, služeb nebo ve veřejném sektoru (s výjimkou zdravotnických profesí, pro které je určen pouze Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec);
- Na straně zaměstnavatelů pro investory, výzkumné organizace, technologické společnosti, nově založené společnosti a start-upy.

Účastníkům, kteří budou do programu zařazeni, je garantováno:

- Možnost podání žádosti o pobytové oprávnění na zastupitelském úřadu ČR v zahraničí, a to i s jejich nejbližšími rodinnými příslušníky;
- Možnost zjednodušit administrativu spojenou s podáním žádosti o pobytové oprávnění (nahrazení některých dokumentů písemným potvrzením, např. doklad o zajištění ubytování);
- Vyřízení žádosti o pobytové oprávnění do 30 dnů od jejího podání (v krizových situacích může dojít k prodlení).

Do programu může být zařazen občan třetího státu jenž bude na území ČR vykonávat práci na pozici, která je dle platného znění aktualizované Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO zařazena do hlavní třídy:

- 1 Zákonodárci a řídicí pracovníci
- 2 Specialisté

- 3 Techničtí a odborní pracovníci

Dále:

- Cizinci v postavení statutárních orgánů
- Zahraniční pracovníci vnitropodnikově převedení nebo vyslaní do ČR, aby zde působili na pozicích manažérů nebo specialistů
- Nejbližší rodinní příslušníci těchto zahraničních zaměstnanců, tj. manžel/ka a nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě cizince nebo jeho manžela/ky.

Příloha č. 7: Maximální počet žádostí o zaměstnaneckou kartu dle nařízení vlády č. 220/2019 Sb., ze dne 26. srpna 2019.

1	2	3	4
Zastupitelský úřad	Maximální počet žádostí, které lze podat v rámci období 1 roku	Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec nebo Program klíčový a vědecký personál	Program kvalifikovaný zaměstnanec
Abudža	90	60	0
Addis Abeba	90	60	0
Akkra	90	60	0
Alžír	90	60	0
Ammán	90	60	0
Ankara	300	100	0
Bagdád	60	60	0
Baku	210	60	0
Bangkok	280	60	0
Bejrút	90	60	0
Bělehrad	3 000	100	2 500
Damašek	60	60	0
Dilli	1 100	500	600
Erbíl	60	60	0
Hanoj	200	200	0
Islámábád	60	60	0
Istanbul	300	100	0
Jakarta	130	60	0
Jerevan	210	60	0
Kábul	60	60	0
Káhira	110	80	0
Kišiněv	800	100	600
Kyjev	1 600	500	1 100
Lusaka	90	60	0
Lvov	40 000	0	40 000
Manila	2 200	100	2 000
Minsk	2 200	200	1 900
Nairobi	90	60	0
Nursultan (Astana)	360	60	300
Pchjongjang	0	0	0
Pretoria	90	60	0
Rabat	90	60	0
Sarajevo	510	60	0
Skopje	230	60	0
Taškent	130	60	0
Tbilisi	330	60	0
Teherán	90	60	0
Tunis	90	60	0
Ulánbátar	1 230	60	1 000

Příloha č. 8: Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Povaha vědeckého problému.....	4
Tabulka 2: Charakteristika respondentů.....	8
Tabulka 3: Počty ekonomických migrantů v Polsku v letech 2012-2019.....	23
Tabulka 4: Počty zaměstnaných cizinců v ČR v letech 2015-2020.....	38
Tabulka 5: Počty cizinců UoZ v ČR v letech 2015-2020.....	38
Tabulka 6: Počty zjištěných nelegálně zaměstnaných osob v ČR v letech 2012-2020.....	39
Tabulka 7: Počty legálně pracujících cizinců v Polsku.....	40
Tabulka 8: Počty zjištěných NZO v Polsku v letech 2012-2018.....	41
Tabulka 9: Přehled platných pobytových a pracovních povolení v České republice.....	52
Tabulka 10: Přehled platných pobytových a pracovních povolení v Polsku.....	53
Graf 1: Celkový počet obyvatelstva v ČR v letech 2012-2020.....	18
Graf 2: Věková struktura populace v ČR.....	18
Graf 3: Celkový počet obyvatelstva v Polsku.....	19
Graf 4: Věková struktura populace v Polsku.....	20
Graf 5: Populační prognóza na období 2014-2050.....	21
Graf 6: Hodnoty míry nezaměstnanosti dle MPSV a ČSÚ.....	27
Graf 7: Vývoj počtu UoZ a VPM v letech 2012-2020.....	29
Graf 8: Registrovaná míra nezaměstnanosti v Polsku v letech 2012-2020.....	31
Graf 9: Vývoj počtu UoZ a VPM v Polsku v letech 2012-2020.....	33
Graf 10: Vývoj počtu UoZ a VPM v letech 2010-2019.....	34
Graf 11: Míra nezaměstnanosti v zemích EU v letech 2016-2020.....	35
Graf 12: Počty legálně zaměstnaných cizinců v ČR a PL.....	42
Diagram 1: Proces zaměstnání cizince ze zemí mimo EU/EHP a Švýcarsko v ČR.....	59
Schéma 1: Vztah trhu, státu a občanského sektoru.....	15